

Jakelun mukaisesti

Pelastustoimen viestintää ja onnettomuustiedottamista koskevien järjestelyjen muutokset

Pelastustoimen viestintään ja onnettomuustiedottamiseen kohdistuu vuosina 2026–2027 merkittäviä rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia. Muutokset koskevat erityisesti valtakunnallisia tiedotusjärjestelyjä, käytössä olevia tietojärjestelmiä sekä viranomaisten välistä yhteistyötä tiedottamistilanteissa. Tavoitteena on tukea pelastuslaitoksia muutoksessa kohti entistä yhtenäisempää, turvallisuustympäristön huomioivaa ja lainsäädännön vaatimukset täyttävää tiedottamiskäytäntöä.

Tässä kirjeessä kuvataan keskeisimpiä muutoksia sekä niistä aiheutuvia toimenpiteitä.

Automaattinen ensitiedottaminen PetoMedia.fi:n kautta päättyy 1.9.2026

Automatisoitu Peto-Media.fi -palvelun kautta tapahtuva ensitiedottaminen päättyy 1.9.2026, eivätkä pelastustoimen tehtävät tule enää median tietoon automaattisesti. Jatkossa jokainen pelastusviranomaisen antama tiedote edellyttää tietoista ja tilanteenmukaista viranomaisen päätöstä ja toimintaa.

Kuluvan vuoden aikana pelastustoimen ja väestönsuojelun tietojärjestelmät uudistuvat laajasti. Järjestelmien käyttöönotto tapahtuu pääosin turvallisuusverkossa, ja ne korvaavat nykyisiä järjestelmiä. Onnettomuustiedottamisen kannalta keskeisin muutos on PRONTONET-kokonaisuuden poistuminen, johon kuuluvat PRONTO-toimenpiderekisteri, JOTKE sekä Peto-Media-palvelu jäljellä olevin osin. Kivijalan käyttöönotto ja PRONTONET-ympäristön alasajo tapahtuvat lokakuussa 2026. Muutokset eivät vaikuta pelastuslaitosten omiin Peto-Mediasta erillisiin tiedottamisen palveluihin.

Pelastustoimen uusi mediapalvelu toimii tiedottamisen valtakunnallisena pääkanavana

Pelastustoimen valtakunnalliseksi tiedottamisen pääkanavaksi nousee YJA-mediapalvelu, joka otetaan käyttöön Kivijalan käyttöönoton yhteydessä. Jatkossa pelastusviranomaisen mediatiedotteet esimerkiksi onnettomuuksista jaetaan medialle YJA-mediapalvelun kautta, jonne media rekisteröityy ja saa tilattua kohdennettuja tiedotteita.

Onnettomuustiedottamiseen liittyvien muutosten myötä viestinnän kuormitus ja vastuut kasvavat pelastuslaitoksilla. Medialla ei muutosten jälkeen enää ole automaattista tilannekuvaa pelastustoimen tehtävistä, minkä vuoksi median omatoimiset soittokierrokset todennäköisesti lisääntyvät ainakin aluksi. Pelastuslaitoksen kannattaa sopia alueellisen ja paikallisen median kanssa yhteisistä pelisäännöistä tiedottamiseen liittyvien muutosten osalta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Pelastusviranomaisen yhteistyö poliisin kanssa onnettomuustiedottamiseen liittyen

Pelastusviranomaisten suositellaan tekevän tiivistä yhteistyötä poliisin kanssa yhteisten tehtävien onnettomuustiedottamisen osalta. Erityistä huomiota ja harkintaa tulisi kiinnittää muun muassa itsetuhoisuuteen liittyvien tai kuolemantapauksia sisältävien tehtävien, tulipalojen syttymissyysarvioiden sekä viranomaisten toimintavalmius- ja resurssitietojen tiedottamiseen. Myös muuttunut turvallisuusympäristö voi rajoittaa avoimuuden tasoa.

Onnettomuusselosteisiin kohdistuvat tietopyynnöt

Onnettomuusselosteisiin kohdistuvat tietopyynnöt journalistisilla perusteilla ovat lisääntyneet pelastuslaitoksilla. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu ([KHO 2021:38](#)) korostaa, ettei viranomaisen asiakirja kokonaisuudessaan muutu salaiseksi vain siksi, että sama asia on toisella viranomaisella julkisuuslain (621/1999) perusteella salassa pidettävää. Onnettomuusselosteen tai siinä olevien tietojen luovuttamisen yhteydessä on arvioitava tapauskohtaisesti kunkin kohdan osalta, mitkä tiedot ovat julkisia ja mitkä salassa pidettäviä, ja säädökseen salassapito perustuu. Kivijalan ensimmäisessä versiossa ei ole PRONTO:n kaltaista selosteiden luovutustyökalua, minkä vuoksi asiakirjojen käsittely edellyttää alkuvaiheessa erillisiä menettelyjä.

Tämän kirjeen liitteessä 1 on kuvattu keskeisemmät muutosten ajankohdat ja muutosten edellyttämät toimenpiteet.

Liitteessä 2 on kuvattu yksityiskohtaisemmat huomiot tiedottamiseen, viestintään, viranomaisyhteistyöhön sekä onnettomuusselosteiden luovutukseen liittyen.

Pelastuslaitosten infotilaisuus ma 18.5.2026 klo 14.30–16.00

Sisäministeriö järjestää tässä kirjeessä kuvatuista muutoksista ja huomioista pelastuslaitoksille infotilaisuuden TEAMS-alustalla 18.5.2026 klo 14:30-16:00. Tilaisuuteen ei tarvitse ilmoittautua, eikä sitä tallenneta. Infotilaisuuden linkki on tämän kirjeen liitteessä 3.

Pelastustoimen yksikön johtaja

Pauliina Eskola

Pelastusylitarkastaja

Olli Ryhänen

Liitteet

Liite 1: Keskeisemmät muutosten ajankohdat ja muutosten edellyttämät toimenpiteet.
 Liite 2: Yksityiskohtaisemmat huomiot tiedottamiseen, viestintään, viranomaisyhteistyöhön sekä onnettomuusselosteiden luovutukseen liittyen.
 Liite 3: Tiedottamisen muutoksiin liittyvän pelastuslaitosten infotilaisuuden osallistumislinkki.

Jakelu	Hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki Pelastuslaitokset Pelastusjohtajat Pelastustoiminnan yhteistyöalueiden tilanne- ja johtokeskukset Pelastusopisto
Tiedoksi	SM PEO johto SM PEO pelastustoimen yksikkö Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän valtakunnallinen yhteistyöryhmä Lupa- ja valvontavirasto, pelastustoimi ja varautuminen Hätäkeskuslaitos Poliisihallitus Rajavartiolaitos Sosiaali- ja terveysministeriö

Liite 1: Keskeisemmät muutosten ajankohdat ja muutosten edellyttämät toimenpiteet.

Tehtävä / muutos	Aikataulu	Tarvittavat toimenpiteet
Infotilaisuus tiedottamisen muutok- sista pelastuslaitoksille	18.5.2026 klo 14:30 – 16:00	Sisäministeriön pelastusosasto to- teuttaa, osallistumislinkki kirjeen liit- teessä 3
Infotilaisuus tiedottamisen muutok- sista valtakunnallisille mediatoimijoi- lle	10.6.2026	Sisäministeriön pelastusosasto to- teuttaa
Alueellisen ja paikallisen tason tie- dottamisen muutosten viestintä	Toukokuu–syksy 2026	Pelastuslaitosten toteuttamina
Yhteistyön vahvistaminen poliisin kanssa	Jatkuva	Yhteiset linjaukset tiedottamisessa, erityisesti kuolemantapausten ja syt- tymissyiden osalta
Onnettomuusselosteiden tieto- pyyntöihin varautuminen	2026 →	Päivitetään luovutuskäytännöt ja sa- lassapidon arviointi
Valtakunnallinen mediatiedote pelas- tustoimen ensitiedotteen päättymi- sestä ja muista valtakunnallisista tie- dottamisjärjestelyistä	Loppukesä 2026	Sisäministeriö vastaa lähettämi- sestä, valmistelu yhteistyössä pe- lastustoimen viestintäverkoston kanssa
Automatisoidun ensitiedotemallin päättymisen	1.9.2026	Siirrytään harkinnanvaraiseen, vi- ranomaislähtöiseen tiedottamiseen
YJA-mediapalvelun käyttöönotto	Syksy 2026	Rekisteröinnit, toimintatapojen ja vastuiden määrittely
Kivijalka-järjestelmän käyttöönotto	Lokakuu 2026	Osallistuminen loppukäyttäjäkoulu- tuksiin, omien prosessien päivittämi- nen
Tiedottamiskäytäntöjen muutos (ei ensi-/jatkotiedotteita)	Kivijalan käyttöön- oton yhteydessä	Päivitetään ohjeet ja koulutetaan henkilöstö
PRONTONET-ympäristön alasajo	Lokakuu 2026	Varaudutaan järjestelmien poistumi- seen, siirrytään uusiin toimintamal- leihin
Peto-Media.fi-palvelun päättymisen	Vuoden 2026 loppu	Otetaan käyttöön YJA-mediapalvelu
Median yhteydenottojen todennäköi- nen lisääntyminen	2026 →	Arvioidaan resurssit, päivystys- ja yhteystietokäytännöt

Liite 2: Yksityiskohtaisemmat huomiot tiedottamiseen, viestintään, viranomaisyhteistyöhön sekä onnettomuusselosteiden luovutukseen liittyen.

Pelastustoimen PRONTONET-ympäristön sulkeutuminen ja uudet tietojärjestelmät

Pelastustoimen ja väestönsuojelun tietojärjestelmissä tapahtuu useita muutoksia vuoden 2026 aikana. Toimialan omistamia käyttöönotettavia järjestelmiä ovat Kivijalka, Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä, Tiedolla johtamisen tietojärjestelmä, sekä pelastustoimen paikkatietojärjestelmä. Käyttöönotettavat järjestelmät sijoittuvat ydintoiminnallisuuksien osalta turvallisuusverkkoon ja tulevat korvaamaan tällä hetkellä käytössä olevia tietojärjestelmiä.

Onnettomuustiedottamisen näkökulmasta keskeinen muutos on Prontonet-kokonaisuuden poistuminen, johon kuuluvat Pronton toimenpiderekisteri, Jotke ja Peto-Media. Näiden järjestelmien toiminnallisuudet tulevat sijoittumaan käyttöönotettavaan järjestelmiin.

Kivijalka tietojärjestelmän käyttöönotto ja Prontonet-kokonaisuuden alasajo tapahtuvat tämän hetken suunnitelmien mukaan lokakuussa 2026. Kivijalka tietojärjestelmän loppukäyttäjäkoulutukset toteutetaan syyskuuhun mennessä. Järjestelmän käyttäjäkunta on laaja ja loppukäyttäjäkoulutuksissa on tarkoituksenmukaista huomioida jokaisen käyttäjäryhmän tarpeet.

Kivijalkakehityksen jatkosuunnitelmat riippuvat hyvin paljon sille myönnettävästä rahoituksesta, josta ei ole vielä varmuutta vuoden 2027 puolelle.

Muutokset eivät vaikuta pelastuslaitosten omiin Peto-Mediasta erillisiin tiedottamisen palveluihin.

Onnettomuustiedottamisen valtakunnalliset järjestelyt muuttuvat

Automatisoidun ensitiedotetoimintamallin päättyminen 1.9.2026

Onnettomuustiedottamisen valtakunnallisiin järjestelyihin kohdistuu merkittävä muutos, kun pelastustoimen mediapalvelu Peto-Median automaattinen ensitiedote -toimintamalli päättyy 1.9.2026. Muutoksen taustalla on useita syitä, joista keskeisimpiä ovat vastuut onnettomuustiedottamisen yksilönsuojaan liittyvistä vaatimuksista sekä rekisterinpidosta. Pelastustoimen tehtävätiedot ovat hyvinvointialueiden rekisterinpidossa, mikä asettaa omat reunaehdonsa valtakunnallisesti toteutettavaan automaattiseen ja laajamittaiseen tiedonjakoon: pelastustoiminnan johtajana toimivan pelastusviranomaisella tulee olla mahdollisuus päättää, mitä tehtävästä tiedotetaan ja milloin. Lisäksi muuttunut turvallisuusympäristö edellyttää pelastusviranomaiselta aiempaa harkitumpaa ja kontrolloidumpaa tiedottamista.

Prontonet-ympäristön sulkeutuminen myötä Peto-Media.fi -mediapalvelun toiminta päättyy vuoden loppupuolella joka tapauksessa myös nykymuotoisten jatkotiedotteiden osalta.

Ensitiedotteiden poistuminen merkitsee merkittävää muutosta onnettomuustiedottamisen prosesseihin niin pelastuslaitoksissa kuin mediakentässäkin. Aikaisemmin automaattisesti välittynyt perustieto tehtävistä on tarjonnut medialle nopean kokonaiskuvan tapahtumista, ja jota myös kansalaiset ovat hyödyntäneet omaan tiedonjanoonsa erilaisten verkkosivustojen kautta. Jatkossa tiedottaminen perustuu entistä enemmän viranomaisen omaan aktiiviseen harkintaan ja suunniteltuun viestintään.

YJA-alusta pelastustoimen tiedottamisen välineenä

Pelastustoimen valtakunnallisen tiedottamisen keskeiseksi välineeksi Kivijalka-järjestelmän käyttöönoton myötä nousee YJA-mediapalvelu, joka hankitaan pelastustoimi.fi-verkkopalvelun lisäpalveluksi. Sama mediapalvelualusta on käytössä muun muassa poliisilla, ja nyt sen hyödyntämistä laajennetaan myös pelastustoimen tiedottamiseen. Pelastustoimen mediapalvelu on osa Kivijalka järjestelmäkokonaisuutta, sijoittuen julkiseen verkkoon.

Nykymuotoisista ensi- ja jatkotiedotteista luovutaan Kivijalka-uudistuksen yhteydessä. Jatkossa puhutaan vain viranomaisen mediatiedotteista. Onnettomuustiedottaminen käyttöönotettavissa tietojärjestelmissä on mahdollista hätäkeskustietojärjestelmän ja Kivijalka-tietojärjestelmän kautta. Kivijalan käytön alkuvaiheessa onnettomuustiedottaminen onnistuu YJA-alustalla toimivan mediaportaalin kautta, sekä tulevissa Kivijalka-versioissa suoraan Kivijalan käyttöliittymästä. Kivijalka suorittaa onnettomuustiedotteen välittämisen hätäkeskustietojärjestelmän ja pelastustoimen mediapalvelun välillä. Pelastustoimen käyttäjillä on myös mahdollisuus laatia tiedotteita suoraan YJA-mediapalvelussa.

Muut kuin pelastustoimen käyttäjät rekisteröityvät YJA-mediapalveluun, ja mediapalvelun pääkäyttö hyväksyy median henkilöstön rekisteröitymiset. Rekisteröitymisen jälkeen heillä on mahdollisuus tilata haluamansa tiedotteet herätteinä sähköpostiin, tiedotteiden tilaamisen voi tehdä pelastuslaitoskohtaisesti. Mediapalveluun on mahdollista tuottaa onnettomuustiedotteiden lisäksi myös muuta materiaalia.

Kokonaisuutena palvelu toimii extranet-periaatteella ja on osa pelastustoimi.fi -verkkopalvelukokonaisuutta. Mediapalvelussa on mahdollista rajata sisältöä vain mediapalveluun rekisteröityneille, tai tarjota päivittyviä uutisia suoraan pelastustoimi.fi verkkosivustolle. Kivijalka-välitteiset mediatiedotteet tulevat lähtökohtaisesti vain median edustajille. Näiden toimintojen kautta voidaan osaltaan korvata ensitiedotteiden poistumisesta aiheutuvaa tiedonvaihdon muutosta.

Pelastuslaitoksille tulee myös mahdollisuus ottaa käyttöön pelastustoimi.fi-sivustolla päivittyvät uutiset -toiminnallisuus. Tämä mahdollistaa uudenlaisen tavan jakaa uutispäivityksiä pitkittyneissä tilanteissa.

Pelastuslaitoksilla on mahdollisuus ottaa YJA-mediapalvelu laajempaan käyttöön omassa tiedottamistoiminnassaan. Mediapalvelun käyttöönottoa suositellaan vahvasti, jotta pelastustoimen viestintä olisi teknisesti ja laadullisesti varmistettua sekä mahdollisimman yhtenäistä ja yhdenmukaista. Lisäksi median näkökulmasta pelastusviranomaisen tiedottaminen on tasapuolista, kun kaikki saavat tiedon yhtä aikaa.

YJA-mediapalvelun sekä Kivijalka-järjestelmän käyttöönoton jälkeen pelastustoimen tiedottamiseen ja kokonaisviestintään avautuu uusia toiminnallisia mahdollisuuksia. Uudet järjestelmät tukevat entistä suunnitelmallisempaa ja viranomaislähtöistä viestintää, mutta edellyttävät samalla pelastuslaitoksilta aktiivista toimintamallien kehittämistä sekä henkilöstön osaamisen varmistamista. Pelastustoimen mediapalvelun käyttökoulutus sisältyy Kivijalan käyttökoulutuksiin. Mediapalvelun ulkoisille käyttäjille tuotetaan käyttöönottoon tarvittava materiaali.

Muuta huomioitavaa valtakunnallisista muutoksista

Ensitiedotteiden poistuminen johtaa todennäköisesti siihen, että tiedotusvälineiden omatoimisten soittokierrosten määrä kasvaa, kun osa pelastustoimen tehtävistä ei enää tule automaattisesti median tietoon. Tämä voi lisätä pelastuslaitosten viestintään kohdistuvaa kuormitusta erityisesti kiireellisissä ja laajaa kiinnostusta herättävissä onnettomuuksissa. Pelastuslaitokset voivat ehkä joutua harkitsemaan päivystävien pelastusviranomaisten yhteystietojen näkyvyyttä sivustoillaan.

Lisäksi pelastusviranomaisen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota esimerkiksi onnettomuuden suuruusluokan ja merkittävyyden kuvaamiseen tiedotteissa. Aiemmin ensitiedotteissa esillä ollut hätäkeskuksen tehtäväluokitus ei ole jatkossa näkyvissä, joten median tilannekuvan muodostuminen perustuu yhä enemmän tiedotteiden sanalliseen kuvaukseen.

Onnettomuustiedottaminen

Onnettomuuksista tiedottaminen on keskeinen osa viranomaisen toimintaa ja vaikuttaa merkittävästi pelastustoimen julkisuuskuvaan. Tiedottamisen lähtökohtana on avoimuus, oikea-aikaisuus ja luotettavuus, kuitenkin siten, että lainsäädännön asettamat rajoitukset ja turvallisuusharkinta huomioidaan.

Tiedottamisessa huomioitavat ajankohtaiset näkökohdat

Poliisihallitus ja sisäministeriön pelastusosasto on käynyt alkuvuoden aikana keskusteluja, joissa on käyty läpi joitakin poliisilaitosten tekemiä havaintoja onnettomuustiedottamiseen liittyen sekä kehitetty viranomaisten tiedottamiseen ja viestintään liittyviä kokonaisuuksia ja yhteistyötä. Keskustelujen perusteella on päädytty seuraaviin kehittämissesityksiin.

Onnettomuustiedottaminen tulisi sopia yhteistyössä tapahtumaan osallistuneen ja sitä tutkivan poliisin kanssa. Olisi tärkeää, että pelastustoimen tiedottamisessa annettaisiin poliisille aikaa kuolinviestien toimittamiseen. Tiettyjen onnettomuustietojen viivästyttämisellä pyritään turvaamaan omaisten asemaa ja kunnioittamaan heitä.

Onnettomuustiedottamisessa tulisi aina huomioida yksilönsuojaan liittyvät asiat. Esimerkiksi tarkkojen osoitetietojen tai kadunnimien julkaisemista tulisi harkita tapauskohtaisesti, erityisesti jos kohde tai henkilö voisi olla helposti yksilöitävissä tiedotteen tietojen perusteella. Itsetuhoisuuteen liittyvissä tilanteissa suositellaan tiedottamisesta pidättäytymistä tai hyvin matalaa profiilia. Näissä tilanteissa viestinnällinen harkinta on erityisen tärkeää haitallisten jälkivaikutusten ehkäisemiseksi.

Vaikka onnettomuustiedottamisessa tulisi ensisijaisesti keskittyä vain oman toiminnan tiedottamiseen, voisi tiedotteessa olla suositeltavaa tuoda soveltuvin osin esiin myös muiden viranomaisten toimintaa, mikäli asiasta on sovittu. Esimerkiksi tilanteissa, joissa poliisin on sovittu vastaavan tehtävään liittyvästä pääasiallisesta tiedottamisesta, olisi hyvä, että poliisin tiedotteessa huomioitaisiin karkealla tasolla myös pelastustoimen toiminta tilanteessa. Tämä tukee kokonaiskuvan muodostumista ja viranomaisten yhteistä viestintää. Viranomaisen ei kuitenkaan tulisi luvata tiedotetta toisen viranomaisen puolesta. Oikea muoto voisi olla esimerkiksi todeta, että ”poliisi vastaa tiedottamisesta”, eikä esittää, että ”poliisi tiedottaa”.

Yleinen turvallisuustyöympäristön muutos on tuonut esiin uusia näkökulmia onnettomuustiedottamiseen: esimerkiksi pelastustoimen yksikkö- ja resurssitietojen tai yksikkömäärien esittämisessä tulisi välttää liian yksilöivää tietoa, joka voisi vaarantaa organisaation turvallisuutta. Myöskään toisen viranomaisen resurssitietoja ei tulisi julkaista tiedotteissa, ellei tästä erikseen sovita. Pelastuslaitosten tulisi myös varmistaa, että tiedottamiseen ja viestintään liittyvät resurssit ovat riittävät myös poikkeuksellisissa turvallisuustilanteissa sekä tilanteissa, joissa julkisuudessa leviää disinformaatiota.

Tulipalon syttymissyyn tiedottaminen

Pelastuslaitoksella on lakisääteinen velvollisuus suorittaa palontutkinta ja arvioida tulipalon syttymissyyn pelastuslain (379/2011) 41 §:n mukaisesti. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, myöh. julkisuuslaki) 24.1 §:n 3-kohdan mukaan poliisin esitutkintaan liittyvät asiat ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä, jonka vuoksi syttymissyyn liittyvien arvioiden tiedottaminen pelastusviranomaisen osalta tulisi olla erityisen harkittua, sillä ne voivat vaarantaa poliisin esitutkintaa, erityisesti asianosaisten kuulemisissa. Tiedotteissa esitetyt arviot ja näkökulmat saattavat vaikuttaa kuultavien henkilöiden lausumiin ja siten tutkinnan luotettavuuteen.

Ääriesimerkissä poliisi voisi joutua järjestämään vartiointin palopaikalle paikatutkinnan ajaksi, mikäli julkisuuteen annettu syttymissyyn arvio voisi johtaa tapahtumapaikan manipulointiin.

Pelastusviranomaisen tiedottaminen syttymissyistä voikin olla haastavaa tasapainoilua tutkinnallisten lähtökohtien ja onnettomuuksien ehkäisyn välillä. Akuuteissa palovaaratilanteissa aktiivinen tiedottaminen voi olla perusteltua, mutta yksityiskohtia tulisi arvioida huolellisesti. Viranomaisten tulisi tehdä tiivistä yhteistyötä onnettomuustiedottamiseen liittyen.

Onnettomuusselosteen tietojen luovutus ja lisääntyneet tietopyynnot

Pelastuslaitoksilta saatujen tietojen perusteella mediat ovat alkaneet pyytää pelastustoimen onnettomuusselosteita journalistisiin tarkoituksiin kasvavassa määrin. Kaikissa tapauksissa selosteita ei ole heti luovutettu vedoten esimerkiksi asian tai asiakirjan keskeneräisyyteen, käynnissä olevaan poliisin esitutkintaan tai muihin sisäisiin selvityksiin.

Media on usein tietopyynnössään vedonnut korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätökseen ([KHO 2021:38](#)). Päätöksen keskeinen viesti on, että viranomaisen asiakirja (esimerkiksi pelastusviranomaisen onnettomuusseloste) ei muutu kokonaan salassa pidettäväksi vain siksi, että sama asia on toisella viranomaisella salassa pidettävä esimerkiksi esitutinnan vuoksi.

Pelastusopisto on julkaissut syksyllä 2025 koulutusmateriaalia PRONTO-tietojen käsittelyyn liittyen. Materiaalia voi hyödyntää onnettomuusselosteiden tietojen luovuttamista koskevassa arvioinnissa ja toimintamallien kehittämisessä, myös Kivijalan käyttöönoton jälkeen.

Salassapidon harkinta ja tietojen luovuttaminen

Onnettomuusselostetta luovuttavan viranomaisen on aina arvioitava asiakirjassa olevien tietojen salassapito. Salassapidon tulee perustua lakiin, ja arvioinnissa voidaan tukeutua julkisuuslakiin tai esimerkiksi pelastuslain vaitiolovelvollisuutta koskevaan 86 §:ään. Pelkästään viranomaisen kannalta epämiellyttävät tai kiusalliset tiedot eivät yleensä muodosta salassapidon perustetta.

Julkisuuslaissa on useita säännöksiä, jotka voivat tulla sovellettaviksi onnettomuusselosteen tietojen salaamisessa, kuten 24 §:n 1 momentin kohdat 3, 7, 8, 10, 14, 20, 25, 26 ja 32.

Tilanteesta riippuen, ja esimerkiksi poliisin suorittaman esitutinnan keskeneräisyyden perusteella, pelastusviranomaisen tulisi harkita onnettomuusselosteen luovutuksen yhteydessä muun muassa seuraavien tietojen julkisuutta:

- tapahtumien kulkua koskevat tiedot,
- tehtävään liittyvien henkilöiden tapahtumanaikaiseen toimintaan liittyvät tiedot,
- syttymissyitä koskevat arviot,
- henkilö- ja omaisuusvahinkoarviot,
- viranomaisten resurssi- ja toimintavalmiustiedot, sekä
- pelastuslaitoksen toiminnan tuloksellisuutta koskevat tiedot.

Onnettomuusselosteen julkisten tietojen luovuttamisella ei lähtökohtaisesti ole kiire. Julkisuuslain 6 §:n mukaan asiakirja tulee julkiseksi vasta sen valmistuttua. Tietopyyntö on kuitenkin käsiteltävä viivytyksettä julkisuuslain 14 §:n mukaisesti, mutta viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Käytännössä media ei aina ole valmis odottamaan useita viikkoja, mutta usein jo suppean ja osittain salatun selosteen luovuttaminen, jossa salassapito perusteluineen on selkeästi esitetty, rauhoittaa tilannetta.

Lisäksi olisi hyvä muistaa, ettei julkisessa asiakirjassa olevan tiedon pyytäjän tarvitse julkisuuslain 13 §:n mukaisesti selvittää henkilöllisyyttään eikä perustella pyyntöään, ellei tämä ole tarpeen viranomaiselle säädetyn harkintavallan käyttämiseksi tai sen selvittämiseksi, onko pyytäjällä oikeus saada tieto asiakirjan sisällöstä. Henkilöllisyys voidaan siis tietopyynnön yhteydessä pyytää osoittamaan silloin, jos tietopyyntö kohdistuu salassa pidettäviin tietoihin, ja tiedon pyytäjä on asianosainen tai tiedot koskevat pyytäjää itseään. Näistä on säädetty tarkemmin esimerkiksi julkisuuslain 11 ja 12 §:ssä.

Kivijalka-järjestelmän ensimmäisessä käyttöönottoversiossa ei valitettavasti tule olemaan PRONTO:n kaltaista onnettomuusselosteen luovutustyökalua, minkä vuoksi salassa pidettävien tietojen peittäminen, lakiviittausten tekeminen ja asiakirjojen luovuttamisen kirjaaminen edellyttää alkuvaiheessa erityisjärjestelyjä. Luovutustyökalun kehittäminen on suunnitteilla, mikäli lisärahoitus vuodelle 2027 varmistuu.

Pelastustoimen tiedottamisen muutosten viestintä

Pelastuslaitoksille järjestetään tähän ajankohtaiskirjeeseen liittyvä infotilaisuus maanantaina 18.5.2026 klo 14:30-16:00. Infotilaisuus järjestetään Teams-alustalla (linkki kirjeen liitteessä 3), tilaisuuteen ei tarvitse ilmoittautua eikä sitä tallenneta.

Lisäksi sisäministeriön pelastusosasto toteuttaa keskiviikkona 10.6.2026 klo 9:00-10:30 valtakunnalliselle medialle suunnatun info- ja keskustelutilaisuuden, jonka kohderyhmänä on erityisesti tiedotusvälineet.

On suositeltavaa, että hyvinvointialueiden pelastuslaitokset informoivat ja myös tapaavat mahdollisuuksien mukaan alueellisia medioita, jotta muutos tulisi tiedotusvälineille tutuksi ennakoiden. Valtakunnallisen mediatilaisuuden aineisto jaetaan pelastuslaitoksille ennakkoon oman viestinnän tueksi.

Sisäministeriön pelastusosasto julkaisee kesän aikana myös valtakunnallisen tiedotteen Pelastustoimen mediapalvelun ja sen kautta toimitettavan ensitiedotteen päättymisestä sekä tulevista pelastustoimen tiedottamisjärjestelyistä. Tiedote kohdistetaan kansalaisille ja muille keskeisille sidosryhmille.

Pelastuslaitoksia suositellaan tekemään tiivistä yhteistyötä pelastustoiminnan yhteistyöalueen sisällä onnettomuustiedottamiseen ja pelastustoimen viestintään liittyvän yhteistyön kehittämiseksi ja tukemiseksi, esimerkiksi tilanne- ja johtokeskustoiminnan kautta.

Liite 3: Tiedottamisen muutokseen liittyvän pelastuslaitosten infotilaisuuden osallistumislinkki.

Microsoft Teams -kokous

Maanantai 18.5.2026 klo 14:30-16:00

Liity: <https://teams.microsoft.com/meet/33387796083055?p=OLnQTj5BuNg8vlltU>

Kokoustunnus: 333 877 960 830 55

Tunnuskoodi: sX2V7Ws2

VN/13076/2026-SM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

RYHÄNEN OLLI 91333302J

2026-04-29

ESKOLA PAULIINA 91369862W

2026-04-29